

Preses relīze

Luksemburgā, 2018. gada 23. oktobrī

Klimata rīcība: ES neizdodas komerciāli ieviest oglekļa dioksīda uztveršanu un inovatīvus atjaunojamus energoresursus, atzīst revidenti

Saskaņā ar jaunāko Eiropas Revīzijas palātas ziņojumu nav izdevušies ES pasākumi ar mērķi atbalstīt oglekļa dioksīda uztveršanu un uzglabāšanu un inovatīvus atjaunojamus energoresursus. Revidenti atzīst, ka laikā no 2008. līdz 2017. gadam bija izvirzīti tālejoši mērķi, bet ar ES atbalstu demonstrējumu projektiem dažos aspektos tika sasniegts maz, proti, nebija daudz pabeigtu projektu un sasniegtu rezultātu. Revidenti piebilst, ka ES ir jāpielāgo jaunais Inovāciju fonds, lai tiktu sasniegti tā mērķi.

ES 2009. gadā uzsāka divas lielas finansēšanas programmas, lai atbalstītu oglekļa dioksīda uztveršanu un uzglabāšanu un inovatīvus atjaunojamus energoresursus: Eiropas enerģētikas programmu ekonomikas atveseļošanai un Jauno iekārtu rezerves (NER300) programmu. Abu programmu izdevumi kopā bija plānoti 3,7 miljardu EUR apmērā, un programmās bija izvirzīti tālejoši mērķi attiecībā uz oglekļa dioksīda uztveršanu un inovatīviem atjaunojamiem energoresursiem. Saskaņā ar 2015. gada Parīzes nolīgumu ES ir apņēmusies līdz 2030. gadam vismaz par 40 % samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, tādējādi palīdzot sasniegt mērķi līdz 2050. gadam izveidot mazoglekļa ekonomiku.

Revidenti analizēja abu programmu izstrādi, pārvaldību un koordināciju un novērtēja, vai programmās ir panākta plānotā virzība — oglekļa dioksīda uztveršanas un inovatīvu atjaunojamo energoresursu komerciāla izmantošana. Revīzijas apmeklējumi notika projektos Vācijā, Spānijā, Nīderlandē, Polijā un Apvienotajā Karalistē.

Revidenti konstatēja, ka Enerģētikas programma ekonomikas atveseļošanai sekmīgi veicināja atkrastes vēja enerģijas ieguves nozares attīstību, taču nenasniedza tālejošos mērķus attiecībā uz oglekļa dioksīda uztveršanu. Savukārt Jauno iekārtu rezerves programmā netika īstenoti sekmīgi oglekļa dioksīda uzglabāšanas projekti un tika panākts tikai niecīgs progress plašāka klāsta inovatīvu atjaunojamās enerģijas tehnoloģiju demonstrācijas atbalstīšanā.

“ES cenšas būt klimata pārmaiņu novēršanas līderis pasaulē,” teica par šo ziņojumu atbildīgais Eiropas Revīzijas palātas loceklis Samo Jereb. “Lai to panāktu, ES ir jāmācās no pagātnes kļūdām,

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu.

Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – runaspersona

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – preses sekretārs

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

jāizstrādā labāki atbalsta mehānismi inovatīvām mazoglekļa tehnoloģijām un jānodrošina pilnīga atbildība par šīs problēmas risināšanā izmantotajiem publiskajiem līdzekļiem.”

Revidenti atzīmē, ka abas programmas skāra nelabvēlīgi investīciju apstākļi. Tiesiskā regulējuma un politikas nenoteiktība traucēja progresēt daudziem inovatīvu atjaunojamo energoresursu un oglekļa dioksīda uztveršanas projektiem vai aizkavēja tos. Ziņojumā arī uzsvērts, cik lielā mērā oglekļa dioksīda uztveršanas un uzglabāšanas ieviešanai traucēja svārstīgās un salīdzinājumā ar prognozēm pazeminātās oglekļa dioksīda tirgus cenas pēc 2011. gada.

Revidenti konstatēja, ka Jauno iekārtu rezerves programmas koncepcija ierobežoja Komisijas un dalībvalstu spēju efektīvi reaģēt uz mainīgajiem apstākļiem. Projektu atlases un lēmumu pieņemšanas procedūras bija sarežģītas, un citi koncepcijas elementi ierobežoja programmas elastību. Revidenti atzīmē, ka ievērojami ir jāuzlabo koordinācija, lai palielinātu konsekveni un skaidrību. Viņi arī izsaka bažas par to, ka Jauno iekārtu rezerves programmā trūkst skaidras pārskatatbildības un kontroles kārtības. Šīs programmas līdzekļi nenāk no ES budžeta un nav iekļauti ES bilanci.

ES tagad gatavojas 2021. gadā uzsākt Inovāciju fonda darbību, lai veicinātu ātrāku pāreju uz mazoglekļa ekonomiku. Ņemot to vērā, revidenti iesaka Eiropas Komisijai

- palielināt potenciālu tā, lai ES varētu efektīvi atbalstīt šādus projektus,
- uzlabot izveidojamā Inovāciju fonda projektu atlases un lēmumpieņemšanas procedūras un nodrošināt tā elastību, lai reaģētu uz ārējām norisēm,
- uzlabot Inovāciju fonda iekšējo koordinēšanu, lai panāktu ES atbalsta saskaņotāku piešķiršanu,
- nodrošināt Inovāciju fonda un Jauno iekārtu rezerves programmas pārskatatbildību.

Piezīmes izdevējiem

Ar īpašajiem ziņojumiem ERP iepazīstina Eiropas Parlamentu un ES Padomi, kā arī citas ieinteresētās personas, tādas kā valstu parlamenti, nozares un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji. Lielākā daļa no mūsu sagatavotajiem un ziņojumos iekļautajiem ieteikumiem tiek īstenota. Augstais ieteikumu īstenošanas līmenis liecina, ka mūsu darbs dod labumu ES iedzīvotājiem.

Īpašais ziņojums Nr. 24/2018 “Oglekļa dioksīda uztveršanas un uzglabāšanas un inovatīvu atjaunojamo energoresursu demonstrējumi komerciālā mērogā Eiropas Savienībā: pēdējā desmitgadē plānotais progress nav panākts” ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) ES 23 valodās.